

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏ

ԸՆԹԱՑԻԿ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ՈԼՈՐՏԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ, ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ՝ ԲԱՑԱՌՈՒԹՅԱՄԲ ԾԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՎ <<ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՎՏՈՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ՁՄԵՌԱՅԻՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ, ԸՆԹԱՑԻԿ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ ԵՎ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ>> ԾՐԱԳՐԵՐԻ, ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

2020

**Հաշվեքննության
հիմքը**

ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի 2019 թվականի հոկտեմբերի 30-ի թիվ 23/2 որոշմամբ հաստատված հաշվեքննության առաջադրանք:

**Հաշվեքննության
օբյեկտը**

ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն:

**Հաշվեքննության
առարկան**

Տրանսպորտի ոլորտին առնչվող բյուջետային միջոցների օգտագործում, բյուջետային մուտքերի ապահովում և պետական սեփականության օգտագործում՝ բացառությամբ շինարարական և <<Միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում>> ծրագրերի:

**Հաշվեքննության
ընթացակարգը**

Հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, գնում, դիտարկում, վերահաշվարկ և վերակատարում:

**Հաշվեքննությունն
ընդգրկող
ժամանակաշրջանը**

2017 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2018 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ:

**Հաշվեքննության
կատարման ժամկետը**

2019 թվականի նոյեմբերի 9-ից մինչև 2020 թվականի հունվարի 31-ը ներառյալ:

**Հաշվեքննության
մեթոդաբանությունը**

Իրականացվել է ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննություն: Հաշվեքննությունը իրականացվել է <<Հաշվեքննիչ պալատի մասին>> ՀՀ օրենքի, Աուդիտի բարձրագույն մարմինների միջազգային կազմակերպության <<ISSAI 100 - Հանրային հատվածի աուդիտի հիմնարար սկզբունքները>>, <<ISSAI 200 - Ֆինանսական աուդիտի հիմնարար սկզբունքները>>, <<ISSAI 400 - Համապատասխանության աուդիտի իրականացման հիմնարար սկզբունքները>> ստանդարտների համաձայն:

**Հաշվեքննությունն
իրականացնող
կառուցվածքային
ստորաբաժանում**

Հաշվեքննությունն իրականացվել է ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի հինգերորդ վարչության կողմից, որի աշխատանքները համակարգում է հաշվեքննիչ պալատի անդամ Ա. Գևորգյանը:

I. ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԾԻՔ

Մենք հաշվեքննության ենք ենթարկել ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության (այսուհետ՝ Նախարարություն) կողմից տրանսպորտի ոլորտին առնչվող բյուջետային միջոցների օգտագործում, բյուջետային մուտքերի ապահովում և պետական սեփականության օգտագործում /բացառությամբ շինարարական և ՀՀՄիջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանում, ընթացիկ պահպանում և շահագործում>> ծրագրերի/ ծրագրերի կատարման վերաբերյալ 2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ին և 2018 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ֆինանսական հաշվետվությունները (այսուհետ՝ ֆինանսական հաշվետվություն) և Նախարարության կողմից ծրագրերի կատարման համապատասխանությունը ՀՀ օրենսդրությանը, ինչպես նաև՝ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված այլ գործարքներով սահմանված չափանիշներին և պահանջներին:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Նախարարության ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում ֆինանսական հաշվետվության պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Ղեկավարությունը պատասխանատու է նաև այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որը ղեկավարության կարծիքով թույլ կտա պատրաստել սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություն:

Հաշվեքննողի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված հաշվեքննության արդյունքում արտահայտել կարծիք՝ ֆինանսական հաշվետվության և օրենքներին ու իրավական ակտերին համապատասխանության վերաբերյալ:

Մենք հաշվեքննությունն անցկացրինք «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի, Աուդիտի բարձրագույն մարմինների միջազգային կազմակերպության «ISSAI 100 – Հանրային հատվածի աուդիտի հիմնարար սկզբունքները», «ISSAI 200 – Ֆինանսական աուդիտի հիմնարար սկզբունքները» և «ISSAI 400 – Համապատասխանության աուդիտի

իրականացման հիմնարար սկզբունքները» ստանդարտների համաձայն: Այդ մեթոդաբանություններով պահանջվում է, որ մենք հետևենք վարքագծի սկզբունքների պահանջներին և հաշվեքննությունը պլանավորենք ու իրականացնենք այնպես, որպեսզի ձեռք բերենք ողջամիտ երաշխիք, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական խեղաթյուրումներից, իսկ ծրագրերի կատարումը՝ էական անհամապատասխանություններից:

Հաշվեքննության աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված տեղեկատվության վերաբերյալ աուդիտորական ապացույցի ձեռքբերում:

Հաշվեքննության ընթացակարգերի ընտրությունը կախված է հաշվեքննողի դատողությունից, ներառյալ՝ խարդախության, սխալի կամ անհամապատասխանության հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման և Ծառայության կողմից ծրագրերի կատարման էական անհամապատասխանության ռիսկերի գնահատումը:

Ռիսկերի նման գնահատում իրականացնելիս հաշվեքննողը դիտարկում է ներքին հսկողության համակարգը՝ կապված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման, ճշմարիտ ներկայացման և ծրագրերի իրականացման հետ՝ կազմելու տվյալ հանգամանքներին համապատասխան հաշվեքննության ընթացակարգեր, սակայն ոչ ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Հաշվեքննության աշխատանքները ներառում են նաև ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների տեղին լինելու, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական հաշվառման գնահատումների խելամտության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվության ամբողջական ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար և համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքը հիմնավորելու համար:

Ոչ լիարժեք եզրահանգման հիմքեր

1. Նախարարության կողմից իրականացված ծրագրերի շրջանակում հայտնաբերվել են էական խեղաթյուրումներ և անհամապատասխանություններ, որոնց արդյունքում կատարված ծրագրերը էականորեն խեղաթյուրվել են: Մասնավորապես.

- Դրամաշնորհի պայմանագրերը կնքելիս խախտվել են ՀՀ կառավարության 2003թ-ի դեկտեմբերի 24-ի թիվ 1937-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 37-րդ կետի պահանջը, չեն սամանվել պայմանագրերին կից միջոցառումների գործառույթներից ակնկալվող արդյունքների գնահատման չափանիշները:

- 2017 թվականին պետության կողմից անհատույց դրամաշնորհի ձևով ՊՈԱԿ-ին տրամադրվող ֆինանսական աջակցության գումարների օգտագործման մասին պայմանագրի փոփոխությամբ երկու միջոցառումների քանակական ցուցանիշները մնացել են անփոփոխ, սակայն արժեքները ավելացվել են:

- Պայմանագրերով նախատեսված միջոցառումները սահմանված ծավալով չեն կատարվել, սակայն նախարարության կողմից դրանց դիմաց գումարները վճարվել են ամբողջությամբ:

- Դրամաշնորհի պայմանագրի երկու տարբեր միջոցառումների իրականացման արդյունքում հաշվարկված ճանապարհահատվածների փոսայնության տոկոսաչափերի և մակերեսների ցուցանիշների համադրմամբ արձանագրվել են էական անհամապատասխանություններ:

- Կազմակերպության կողմից տնտեսագիտական վերլուծության արդյունքում առաջարկված վերականգման ենթակա 423.6կմ երկարությամբ միջպետական և հանրապետական նշանակության ճանապարհահատվածներից 2017-2019 թվականների ծրագրերում ներառվել են ընդամենը 172.13 կմ ճանապարհահատվածներ, որից 49.6 կմ հատվածն է համապատասխանում տնտեսագիտական վերլուծության արդյունքում առաջարկված աշխատանքներին:

- Տնտեսագիտական վերլուծության արդյունքում կազմված վերանորոգման ենթակա ճանապարհահատվածների ցանկում ընդգրկվել են այնպիսի ճանապարհահատվածներ, որոնք ընդհանրապես ուսումնասիրության չեն ենթարկվել, իսկ նորոգվել են այնպիսիք, որոնք ուսումնասիրվել են, սակայն վերլուծության արդյունքում չեն ներառվել վերանորոգման ենթակա ճանապարհահատվածների ցանկում:

- «Հայաստանի ավտոմոբիլային ճանապարհների տնօրինություն» ՊՈԱԿ-ը իրականացրել է այնպիսի աշխատանքներ, որի կատարելու իրավունքը չի ունեցել, կամ, որոնք կապ չեն ունեցել միջոցառմամբ նախատեսված աշխատանքների հետ:
- 2017 թվականի ընթացքում ավտոճանապարհների ցանցի անձնագրավորման համար պայմանագրով նախատեսված ճանապարհների և ճանապարհների առանձին էլեմենտների ուսումնասիրություն և տվյալների հավաքագրման աշխատանքներ չի կատարվել, սակայն պայմանագրով նախատեսված ամբողջ գումարը վճարվել է:
- ՀՀ կառավարության 04.11.2010 թվականի թիվ 1419-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 26 կետով սահմանված՝ կապալառուների կողմից իրականացրած ընթացիկ ամառային և ընթացիկ ձմեռային պահպանման աշխատանքների, ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 24.02.2011թ թիվ 79-Ն հրամանով հաստատված կարգի 9-րդ կետով սահմանված և հաշվետվություններով ցույց տրված ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհների վրա գտնվող առանձին պահպանման հանձնվող թունելների, կամուրջների և առանձին պահպանման հանձնվող պարսպող հարմարանքների պահպանման կապալառուների կողմից իրականացված աշխատանքների տեխնիկական և մասնագիտական հսկողության ամսեկան երեք անգամ այցելություններից, հիմնավորվում են ամսեկան մեկ այցելությունները:
- Ավտոմոբիլային ճանապարհների և դրանց ինժեներական կառույցների /կամուրջների, թունելների և մետաղական արգելափակոցների/ վերականգման շինարարական աշխատանքների հսկողության համար 2017 թվականի պայմանագրով նախատեսված որևէ աշխատանք ՊՈԱԿ-ի կողմից չի կատարվել, սակայն պայմանագրով նախատեսված գումարը վճարվել է ամբողջությամբ:
- Պայմանագրով նախատեսված առանձին հանձնարարականների դեպքում լաբորատոր փորձարկումների իրականացում՝ ճանապարհաշինության ոլորտում օգտագործվող շինարարական նյութերի և կառուցված ճանապարհային ծածկի որակական հատկանիշների ստուգման միջոցառման իրականացման համար որևէ գործառույթ չի իրականացվել, սակայն նախարարության կողմից կազմակերպությանը վճարվել է նախատեսված ամբողջ գումարը:

- 2017 թվականին կնքված դրամաշնորհի պայմանագրով նախատեսված աշխատանքները ՊՈԱԿ-ի կողմից փաստացի կատարվել է 13,671.2 հազ. դրամով պակաս և վճարվել դրա դիմաց, սակայն Ծրագրով նախատեսված պարտավորությունները պակաս կատարելու համար պայմանագրի 5.1 կետի համաձայն Նախարարությունը կազմակերպությունից չի պահանջել փոխհատուցել չկատարված աշխատանքների դիմաց վճարված գումարը, կամ այն հաշվարկել և հաշվանցել կազմակերպության վճարվելիք գումարներից:

- Թվային տախոգրաֆի համակարգի պահպանման և քարտերի պատրաստման ծառայությունների մատուցման համար կազմված հանձնման-ընդունման արձանագրություններում տախոգրաֆիկ քարտի միավոր գինը գերազանցել է պայմանագրով սահմանված միավոր գնից՝ 2,312.9 եվրոյով:

- 2018թ թվային տախոգրաֆի համակարգի պահպանման և քարտերի պատրաստման ծառայությունների մատուցման համար կազմված հանձնման-ընդունման արձանագրության գումարը 5,831.2 հազ. դրամով գերազանցել է ՀՀ պետական բյուջով նախատեսված գումարը, իսկ պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվությունում ծրագրի փաստացի ծախսը պակաս է ցույց տրվել նույն գումարի չափով:

- Առանց որևէ հիմքի և հիմնավորման, կամայականորեն, ՀՀ կառավարության 27.12.2007 թվականի թիվ 1587-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի պահանջների խախտմամբ, ՀՀ տարածքից թվով 5 երթուղիներով միջպետական ավտոբուսային կանոնավոր ուղևորափոխադրումներ իրականացնող ՀՀ փոխադրողների ընտրության մրցույթը կիսատ է թողնվել և հաղթողներ չեն ճանաչվել:

- 01.01.2017թվականին ֆիզիկական անձանց կողմից մարդատար տաքսի մեկ ավտոմոբիլով ուղևորափոխադրումների կազմակերպման գործող 5355 հատ լիցենզիա ունենալու պարագայում, որի տուրքի գումարը կազմում է շուրջ 625,422.3 հազ. դրամ, նախատեսվել է ՀՀ պետական բյուջե գանձել 372,000.0 հազ. դրամ, իսկ 01.01.2018 թվականին գործող 5,086 հատ լիցենզիա պարագայում, որի տուրքի գումարը կազմել է շուրջ 573,623.4 հազ. դրամ նախատեսվել է պետական բյուջե գանձել 360,180.0 հազ. դրամ, իսկ կուտակված 1,595,034.7 հազ. դրամ ապառքի վերականգման ուղղությամբ ոչ մի քայլ չեն ձեռնարկվել: